

Inhoud

pagina 1

Wat er in 2012 speelde in het Veiligheidshuis ZHZ

pagina 2

Column door Inske van der Vaart
De regionale aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties begint vorm te krijgen

pagina 3

De gemeenten hebben nu de regie. En daar zijn ze blij mee

pagina 4

Wat merkt het Veiligheidshuis van de veranderingen bij Halt en de Dienst Gezondheid & Jeugd?

Miniconferentie Veiligheidshuis

Het aantal hinderlijke jeugdgroepen is in 2012 binnen de regio van het Veiligheidshuis ZHZ gedaald van 66 naar 59. En binnen dat cijfer is het aantal overlastgevende jeugdgroepen gedaald van 15 naar 10. "Er zijn 7 overlastgevende groepen verdwenen maar er zijn ook weer 2 nieuwe ontstaan", zegt Van der Vaart op basis van politiegegevens. De daling is het resultaat van een consequente aanpak en inzet op deze probleemgroep.

Huiselijk geweld

Waar de cijfers rond jeugdgroepen een dalende trend vertonen, laten de cijfers rondom huiselijk geweld een ander beeld zien. "Dat getal wordt ieder jaar een stukje hoger", aldus Van der Vaart. Het aantal incidenten rond huiselijk geweld dat in het Veiligheidshuis wordt besproken, is gestegen van 1821 in 2009 tot 2329 in het afgelopen jaar. Volgens Van der Vaart geven de ketenpartners daar uiteenlopende verklaringen voor. "Een belangrijke uitleg is de landelijke campagne waarin mensen werd gevraagd huiselijk geweld te melden. Volgens mij kent iedereen die spotjes

Perspectief bieden, daar gaat het om in het Veiligheidshuis

Highlights jaarverslag 2012

Wie naar de cijfers over 2012 kijkt, ziet volgens ketenmanager Inske van der Vaart van het Veiligheidshuis Zuid Holland-Zuid twee belangrijke ontwikkelingen. Er is een dalende trend bij het aantal hinderlijke jeugdgroepen en tegelijk blijft het aantal gevallen van huiselijk geweld stijgen.

wel, met 'het houdt niet op, niet vanzelf...'

Daarnaast speelt ook de goede registratie met accurate incidentcodes mee. "En, maar dat is echt een aanname: de crisis kan ook zorgen voor meer spanningen binnen gezinnen."

Overlastgevende volwassene

In de organisatie van het Veiligheidshuis zelf is in 2012 het nodige gerealiseerd. Zo is er, naast jeugd, veelplegers en huiselijk geweld een nieuwe doelgroep bij gekomen, namelijk de overlastgevende volwassene. Van der Vaart: "Ook deze groep wordt nu tijdens casusbesprekingen meegenomen. De verwachting is dat de criminaliteit onder deze groep daardoor zal afnemen, omdat er eerder, breder, efficiënter en effectiever zal worden gehandeld."

Van der Vaart vindt het belangrijk om te benadrukken dat het Veiligheidshuis ZHZ werkt met het adagium 'verbinden, verdiepen en versterken'. Ook in 2012 was dat het leidende thema. Dat werd goed zichtbaar in de werkwijze op de nieuwe locatie, in het politiebureau aan de Overkampweg in Dordrecht. "Er is in september 2012, toen we daar gestart zijn, een uniek concept neergezet, met de fysieke aanwezigheid van veel partners die dagelijks konden inspelen op zich aandienende gevallen, ook buiten de reguliere overleggen om."

Regierol gemeenten

Nu het Openbaar Ministerie vanwege bezuinigingen minder fysiek aanwezig zal zijn in het Veiligheidshuis ZHZ, wordt 2013 een heel ander jaar dan aanvankelijk gedacht. Het is nu volgens Van der Vaart nóg belangrijker om de gemeentelijke regierol goed vorm te geven. Daar is in 2012 al een stevig begin mee gemaakt. Zo hebben de gemeenten de voorzittersrol in de stuurgroep overgenomen en heeft deze stuurgroep, met daarin twee burgemeesters en twee wethouders, haar ambities voor de komende jaren gevat in de notitie 'Stip op de horizon anno 2015'. Het streven is om zoveel mogelijk doelgericht samen te werken, gericht op het creëren van perspectief voor de doelgroep. "Een uitdaging waar iedereen voor staat", aldus Van der Vaart.

Lees het gehele jaarverslag, [klik hier](#)

Column Inske van der Vaart

Alle registers opentrekken

Toen op 8 november 2012 de nieuwe locatie van het Veiligheidshuis ZHZ muzikaal en feestelijk werd geopend, in het politiebureau aan de Dordtse Overkampweg, werden er prachtige woorden gesproken. Als Veiligheidshuis ZHZ waren we uniek in de regio, met de ZSM-locatie en alle arrestanten onder hetzelfde dak.

Maar de basklanken van de Amazing Stroopwafels waren nog niet weggeëb'd of er werden harde noten gekraakt door het kabinet-Rutte II. Met name de justitiepartners werden door forse bezuinigingen hard getroffen en moesten zich beraden: wat gaan we anders doen? Afgelopen januari werd dat duidelijk. De ZSM-locatie verdwijnt per 1 mei uit Dordrecht. Daardoor zal de fysieke aanwezigheid van het Openbaar Ministerie, de twee reclasseringsorganisaties en wellicht ook de Raad voor de Kinderbescherming buiten de casusoverleggen beduidend minder zijn. Dat voelde als een valse noot in een uitvoering die verder steeds meer op stoom kwam.

De afgelopen maanden waren onzeker, soms net zo melancholiek als de muziek van de Amazing Stroopwafels. Er was onrust en onduidelijkheid, niet in de laatste plaats onder medewerkers. Maar het fijne van onze professionals is ook dat ze uit tegenslagen iets positief weten te halen. Niet achteruit kijken, maar vooruit kijken. De ZSM-locatie verdwijnt fysiek, maar het OM is niet verdwenen. Alle registers zijn opengetrokken om knelpunten in kaart te brengen en oplossingen te zoeken. Van meer multimediale inzet tot het opnieuw bekijken van de gemeentelijke regierol: iedere kans wordt gepakt om onze aanpak waar nodig opnieuw te componeren.

Ondanks dat het er nu anders uitziet dan drie maanden geleden, zit er nog voldoende muziek in. Wij zijn er voor de doelgroepen in onze regio én we blijven lokaal aangehaakt. Dat klinkt nog steeds als muziek in mijn oren.

Hartelijke groet,

Inske van der Vaart
 Ketenmanager Veiligheidshuis
 Zuid-Holland Zuid

De zwaarte van de casus: daar gaat het om

De regionale aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA) begint vorm te krijgen. Om een complexe casus in de toekomst nog beter aan te pakken, zal bij de selectie de zwaarte ervan doorslaggevend worden.

Geweld in afhankelijkheidsrelaties bestrijkt een heel breed spectrum, zegt Wilma Wubben, beleidsadviseur maatschappelijke zorg in de gemeente Dordrecht. "Kindermishandeling, ouderenmishandeling, loverboys: eigenlijk alle vormen waar sprake is van afhankelijkheid. Als centrumgemeente is Dordrecht verantwoordelijk voor de toeleiding naar zorg en de begeleiding van casussen waarbij sprake is van een complexe en meervoudige problematiek." In casussen waar veel tegelijk speelt, is helderheid van taken en verantwoordelijkheden heel belangrijk, zegt de Dordtse wethouder Harry Wagemakers (Maatschappelijke ondersteuning). "Laatst had ik nog een hulpofficier van justitie aan de lijn over een bepaalde zaak en je merkt dat het soms lastig is om te bepalen: wat is dit nou precies voor situatie en wie moeten zich hier nou precies als eerste mee bezig houden? Dat kan nog een stuk effectiever en efficiënter. Zo willen wij meer helderheid over wat er lokaal moet worden opgepakt en wat regionaal."

Focus op complexe gevallen

Volgens beleidsmedewerker Wubben is efficiency dan ook een belangrijk onderdeel van de nieuwe ketenaanpak GIA. "Er komen jaarlijks 3000 meldingen binnen in het Veiligheidshuis en die worden nu bij een eerste screening allemaal bekeken. Dat is erg veel. We zoeken dus in de screening naar manieren om alleen de complexe gevallen of de gevallen met een strafrechtelijke component over te houden voor bespreking in het Veiligheidshuis. De rest van de casussen moeten zo snel mogelijk terug naar de partners die de melding hebben gedaan." In het Veiligheidshuis ZHZ wil men nog maar 10 tot 20 procent van de casussen overhouden, zodat het minder "een verdeelstation" wordt en er meer tijd is om inhoudelijk te kijken naar de zwaardere gevallen. "Een belangrijk punt van de doorontwikkeling van de Veiligheidshuizen is die focus op zwaardere casussen. Je moet aan de voorkant goed screenen. Werkgroepen kijken op dit moment naar de beste vormen van screening en er loopt elders ook al een aantal pilots die nuttige leermomenten opleveren."

Op het juiste moment

Als die striktere screening staat, is er volgens Wubben nog een belangrijk aandachtspunt. Als casussen eenmaal in het Veiligheidshuis worden

Harry Wagemakers

besproken, is het ook zaak dat er tussen de verschillende stappen niets blijft liggen. "Bij alle stappen die we na de screening nemen, moeten we ons voortdurend afvragen: doen we alles op het juiste moment? Alle partners zijn daarbij afhankelijk van elkaar."

Wubben verwacht dat er 1 juli op pilotbasis gestart kan worden met de nieuwe GIA-ketenaanpak. En die aanpak is dan weliswaar gericht op betere screening, maar wethouder Wagemakers erkent: het is ook gewoon nodig, omdat gemeenten minder geld hebben. "Toen ik begon als wethouder in 2010 was mijn zorgbudget 10 miljoen euro. Inmiddels is dat gezakt tot onder de 8 miljoen. We moeten wel." Bijvoorbeeld over de jeugdzorg. Gemeenten staan stil bij vragen als: 'welke hulpverlening is er al?' en: 'welke richting gaan wij op?'. Het Veiligheidshuis kan gemeenten helpen om die vragen te beantwoorden."

Waar moeten gemeenten op letten in hun nieuwe regierol?

Spoelman: "De kunst is dat gemeenten de zorg- en veiligheidsstructuur goed aan elkaar koppelen. En die verantwoordelijkheid nemen ze ook heel serieus. Een voorbeeld hiervan is de '1 gezin 1 plan'-aanpak waar gemeenten op dit moment druk mee bezig zijn. Deze aanpak voor multiprobleemgezinnen maakt het voor de diverse hulpverleners mogelijk om op ieder moment de meest actuele status van de cliënt en het behandelplan in te zien en bij te werken. Zo kun je voorkomen dat hulpverleners langs elkaar heen werken bij de hulp aan een persoon of gezin. Die gezamenlijke aanpak, dát is de meerwaarde van het Veiligheidshuis."

De gemeenten zijn nu aan zet

De Dordtse wethouder Harry Wagemakers (Maatschappelijke Ondersteuning) is blij dat het Rijk per 1 januari 2013 de regierol over het Veiligheidshuis bij gemeenten heeft neergelegd. "Het is goed als er zo veel mogelijk organisaties op één locatie werken aan complexe zaken. En dat de gemeenten daarbij leidend zijn, is een logische ontwikkeling want zij krijgen vanuit het Rijk steeds meer zorgtaken en verantwoordelijkheden toebedeeld. Ik ondersteun die ontwikkeling naar decentralisatie. Wij staan als gemeente het dichtst bij de burgers en we kunnen het beter en goedkoper."

Zijn collega-bestuurder Jan Luteijn, burgemeester van Cromstrijen en sinds 1 februari de nieuwe voorzitter van de stuurgroep Veiligheidshuis ZHZ, denkt daar grotendeels hetzelfde over. Ook hij is blij met meer verantwoordelijkheid voor gemeenten. "De verschuiving is een natuurlijke ontwikkeling. Je ziet dat steeds meer taken in de zorg, of dat nou om ouderen of jongeren gaat, vanuit het Rijk verschuiven naar de gemeenten. Dan is het fijn als een gemeente als regisseur wat steviger kan appelleren en initiëren."

V&J en accountmanager voor onder meer de regio Zuid-Holland Zuid. "Op papier lijkt er niet zo veel te veranderen: er verschuiven wat verantwoordelijkheden en geldstromen. Maar tegelijk ligt er nu juist voor gemeenten een heleboel open. Er is veel ruimte voor initiatief en zij zijn aan zet. De gemeenten die dat al hebben opgepakt, gaan heel goed, zoals Enschede of Almere. Het begint met een visie en daarna moet je het gewoon gaan doen. En vooral voorkomen dat het netwerk zichzelf gaat institutionaliseren."

Volgens Van Eck is het voor bestuurders vooral belangrijk dat zij elkaar blijven doordringen van het belang van het Veiligheidshuis. Die noodzaak erkent Jan Luteijn ook. "Er is voldoende bestuurlijk draagvlak voor het Veiligheidshuis. Iedereen onderkent het nut en de noodzaak. Maar omdat het een van de vele taken van bestuurders is, moet je wel continu dat belang blijven benadrukken."

Landelijk kader

Voor de Veiligheidshuizen is een landelijk kader ontwikkeld, met daarin een aantal afspraken waaraan deze globaal moeten voldoen. Dit kader is een startpunt, maar laat veel ruimte voor invulling op regionaal en lokaal niveau. Wat betreft Jan Luteijn zijn bijvoorbeeld de thema's huiselijk geweld en overlastgevende jeugd de komende jaren de belangrijkste thema's binnen het Veiligheidshuis ZHZ. In Dordrecht hebben ze al sinds 2010 een eigen taskforce overlast openbare ruimte. Ook de positieve ervaringen die daarmee zijn opgedaan, wil wethouder Harry Wagemakers zo goed mogelijk integreren in het Veiligheidshuis.

Hou het OM er bij

Een bron van zorg bij zowel Wagemakers als Luteijn is wel de rol van het Openbaar Ministerie. In november 2012 is het OM parket Dordrecht verhuisd en samengegaan met het arrondissementsparket Rotterdam.

Jan Luteijn

In het Veiligheidshuis ZHZ aan de Dordtse Overkampweg zitten nu nog een officier van justitie en vijf parketsecretarissen. Ook zij verhuizen per 1 mei naar het Veiligheidshuis Rotterdam-Rijnmond.

Wagemakers ziet hierin een terugtrekkende beweging van justitie. "Het is gewoon lastiger om buiten de reguliere casusoverleggen even bij iemand binnen te stappen en te zeggen: joh, ik weet niet zo goed wat ik met dit dossier aan moet. De procureur-generaal zei laatst nog op een bijeenkomst: op ons kunt u blijven rekenen. Daar ga ik haar ook aan houden."

Volgens Jan Luteijn moet, nu de gemeenten het voortouw nemen, iedereen in het oog houden waar de eerste aanzet tot de Veiligheidshuizen ooit begonnen is: bij het OM. "Die combinatie van zorg met straf is essentieel. Als gemeenten moeten we het OM voldoende uitdagingen bieden, nu de regie bij ons ligt. Ook zij moeten voor honderd procent binnenboord blijven."

Sabine van Eck

Het begint met een visie

En dat appelleren en initiëren is juist wat gemeenten flink zouden moeten doen in hun nieuwe rol, zegt Sabine van Eck, verbonden aan het programma Doorontwikkeling Veiligheidshuizen van het ministerie van

Verandering betekent niet altijd verslechtering

Het Veiligheidshuis ZHZ kent vele partners. Bij Halt en de Dienst Gezondheid & Jeugd hebben zich de afgelopen tijd grote veranderingen voorgedaan. Wat is er nu anders en wat merkt het Veiligheidshuis ervan?

Bij twee belangrijke partners van het Veiligheidshuis ZHZ zijn de afgelopen tijd flinke veranderingen doorgevoerd. Zo vormen sinds 1 januari 2013 de GGD ZHZ en Leerplicht en voortijdig schoolverlaten (LVS) de Dienst Gezondheid & Jeugd. Volgens adjunct-directeur Arjan Zwaan van deze nieuwe Dienst Gezondheid & Jeugd wil de organisatie na de fusie "nog nadrukkelijker nadenken hoe ze voor alle 17 gemeenten in de regio ZHZ kennis en expertise kunnen inzetten."

Het samengaan van de twee organisaties was volgens de adjunct-directeur geen bezuiniging, maar een inhoudelijke en strategische beslissing. "Twee jaar geleden zijn bestuurders in de regio bijeen gaan zitten en hebben zich de vraag gesteld: wat willen wij nu eigenlijk in de toekomst? Wij zagen zaken als decentralisatie van overheidstaken op ons afkomen. En ook zaken als de uitplaatsing van de jeugdgezondheidszorg naar een private partij. Dan moet je zoeken naar nieuwe manieren van samenwerking met je partners. En ik geloof sterk dat we daarin als ZHZ een eigen unieke regio vormen. Er is een verstedelijkte problematiek, maar tegelijk heeft de regio niet alléén maar dat karakter."

Monitoren en analyseren

Casussen rond de leerplicht worden sinds 1 januari ook in het Veiligheidshuis ingebracht. En verder ziet de dienst een belangrijke rol weggelegd als moderator. Zwaan: "We leggen verbindingen met andere partners en gemeenten en proberen er zorg voor te dragen dat deze goed blijven. Het is goed als wij de zaken monitoren en analyseren, omdat wij ook van oudsher een onderzoeks- en adviesfunctie hebben. Daarbij past ook dat wij van tijd tot tijd escaleren als het nodig is. Dat wil zeggen: als de voortgang in een casus stopt, is het onze rol ervoor te zorgen dat er toch een oplossing komt."

Arjan Zwaan

Halt

Niet alleen bij de Dienst Gezondheid & Jeugd, maar ook bij Halt vond per 1 januari 2013 een herstructurering plaats. In plaats van 17 redelijk zelfstandige Halt-organisaties, is er gekozen voor een centrale landelijke organisatie. De regio's worden gelijk aan de 10 regio's van de nieuwe nationale politie, omdat deze nog altijd de belangrijkste partner is voor Halt. Dat betekent volgens Paul Vermeulen, teamleider Zuid-Holland Zuid van Halt, dat er op lokaal niveau niet veel verandert. "We zijn nog steeds op locatie aanwezig, voeren de gesprekken in Zuid-Holland Zuid en ons team is nog even groot."

Vermeulen ziet de veranderingen vooral als interne verschuivingen, die "hopelijk geen effect hebben" op de samenwerking met ketenpartners. Sterker: hij ziet in de nieuwe structuur zelfs kansen. Zo was zijn Halt-kantoor in Dordrecht relatief klein en was de samenwerking met een van de andere 16 kantoren lang niet altijd vanzelfsprekend. Nu er een landelijke organisatie is, verwacht Vermeulen dat er meer kennis uitgewisseld zal worden. "Je merkt nu al dat de lijnen korter zijn geworden. Door beter gebruik te maken van de expertise die bij grotere kantoren aanwezig is, denken wij dat we bijvoorbeeld op het gebied van preventie meer kunnen gaan aanbieden."

Paul Vermeulen

Vooraankondiging miniconferentie Veiligheidshuis

Woensdag 4 september vindt van 13.00 tot uiterlijk 17.00 uur de miniconferentie van het Veiligheidshuis Zuid-Holland Zuid plaats. De bijeenkomst is bedoeld voor (bestuurders van) gemeenten.

De conferentie zal in het teken staan van de regio's die per 1 januari 2013 is overgegaan van het Openbaar Ministerie naar de gemeenten. Aan bod komt de vraag hoe een regionale organisatie als het Veiligheidshuis ZHZ alle gemeenten even goed kan bedienen. Dit vraagt om een goede infrastructuur, organisatie en een goed besturingsmodel.

Spreker Cyrille Fijnaut (hoogleraar rechtsvergelijking aan de universiteit van Tilburg) zal onder meer ingaan op de meerwaarde van het Veiligheidshuis. Sabine van Eck (Doorontwikkeling Veiligheidshuizen, ministerie van V&J) zal ingaan op de gemeentelijke regio's.

Meer informatie omtrent locatie en programma volgt later.